

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยเรื่องนครอบคลุมภาคต่างๆในประเทศไทย ดังนั้นการดำเนินการวิจัยจึงรวมมื่อกันทำเป็นคณะผู้วิจัย เพื่อให้การเก็บข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกัน รายละเอียดคณะผู้วิจัยจำนวน 8 คน ซึ่งรวมดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามภาคต่างๆ มีดังนี้

- ภาคเหนือ
1. นางสาวดวงพรรณ เอกอาวุธ
 2. นางสาวพิมพ์พนธ์ จันทะเพ็ญ

- ภาคกลาง
1. นางสาวณัฐรา แก้วสุวรรณ
 2. นางสาวอรพินทร ภาครัตน์

- ภาคอีสาน
1. นางสาวบุญน้ำ แก้วบึงทอง
 2. นายนรินทร์ วัฒนานนท์

- ภาคใต้
1. นางสาวฐศิรี เอมละออง
 2. นางสาวพิไลลักษณ์ จาเมือง

คณะผู้วิจัยได้รวมมือดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การเตรียมการ
2. การสร้างเครื่องมือ
3. ลักษณะเครื่องมือ
4. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร
5. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ชั้นเตรียมการ

คณะผู้วิจัยได้เตรียมการวิจัยเรื่องนี้ โดยการศึกษาค้นคว้า รวบรวมความรู้เกี่ยวกับ พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย รวมทั้งการจัดบริการ และการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยจาก

- แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520
- นโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงานของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) และฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)
- ทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ และทฤษฎีพัฒนาการเด็ก (Child Development) โดยเน้นทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) และ พฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior) ของระดับเด็กปฐมวัย
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์และพฤติกรรมทางสังคมของเด็กระดับปฐมวัย
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการ และการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในประเทศไทย รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรเรียนการสอน
- ศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและแนวทางการ สร้างแบบบันทึกพฤติกรรมทางสังคม
- ศึกษาจากหนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ เด็กปฐมวัย

2. การสร้างเครื่องมือ

ลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัยซึ่งเกิดขึ้นในห้องเรียนชั้น

เด็กเล็กโรงเรียนประถมศึกษา กับโรงเรียนเทศบาล โดยแยกเครื่องมือเป็น 2 แบบ คือ แบบ
สังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนระดับปฐมวัยและแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม
ของนักเรียนระดับปฐมวัย โดยจะแยกกล่าวถึงลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือแต่ละแบบดังนี้

1. การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนระดับปฐมวัย

หลังจากคณะผู้วิจัยได้ร่วมกันค้นคว้า และศึกษารายละเอียดเรื่องพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์
ระหว่างครูกับนักเรียน รวมทั้งแบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์แล้ว ไม่พบว่ามีแบบสังเกตพฤติกรรม
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ใชกับนักเรียนระดับปฐมวัย คณะผู้วิจัยจึงทำแบบวิเคราะห์
พฤติกรรมการสอนทางวาจาของ เนค เอ แพลนเคอร์ส (Flander's Interaction
Analysis Categories - FIAC) ซึ่งมีผู้นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางมาเป็นหลักในการ
ดำเนินการสร้างแบบสังเกต คณะผู้วิจัยได้ทำแบบสังเกตของ เนค เอ แพลนเคอร์ส ไม่พดลองใช้
กับครูและนักเรียนระดับปฐมวัยในศูนย์และโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรตามลำดับดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม สังกัดกรม
พัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
2. โรงเรียนบ้านเด็กจุฬา ของสโมสรอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน
3. โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง
ชาติ

จากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนแต่ละแห่งนั้น คณะผู้วิจัยพบว่า
พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนระดับปฐมวัยนั้น นอกจากจะเกิด
พฤติกรรมทางวาจาแล้ว ยังเกิดพฤติกรรมทางท่างซึ่งสามารถสังเกตและบันทึกได้ด้วย ดังนั้น
คณะผู้วิจัยจึงได้นำพฤติกรรมที่สังเกตได้มาปรับปรุงร่วมกับแบบสังเกตของ เนค เอ แพลนเคอร์ส
แล้วสร้างเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยให้ครอบคลุมทั้งพฤติกรรม
ทางวาจาและท่าง โดยจัดแบ่งพฤติกรรมทั้งหมดออกเป็น 14 หัวข้อ และแต่ละหัวข้อยังแยกย่อย
ออกไป โดยแต่ละหัวข้อย่อยจะมีรหัสประจำ มีทั้งสิ้น 42 รหัส

2. การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กระดับปฐมวัย จากหนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางสังคมของเด็กระดับปฐมวัยในศูนย์และโรงเรียนที่กล่าวมาแล้วในข้อ 1 จากนั้นสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย โดยนำพฤติกรรมทางสังคมทั้งหมดที่ได้ มาจัดทำรายละเอียดเป็นหัวข้อพฤติกรรมที่พบของพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนจำนวน 26 หัวข้อ

3. การนำเครื่องมือไปทดลองใช้เพื่อหาความเที่ยงและความตรง

นำเครื่องมือทั้ง 2 แบบไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการใช้ และหาความเที่ยง ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ใหญ่ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน (ดูรายละเอียดผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก) พิจารณาแบบทั้ง 2 แบบ ในเรื่อง รูปแบบ เนื้อหา ความเหมาะสมและภาษาที่ใช้ แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือทั้ง 2 แบบ

3.2 นำเครื่องมือทั้ง 2 แบบ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นเวลา 20 นาที จากนั้นสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนรวม 5 คน ขณะที่นักเรียนอยู่ในห้องเรียนโดยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนทีละคน คนละ 5 นาที แล้วนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแบบสังเกตทั้ง 2 แบบ

3.3 คณะผู้วิจัยนำเครื่องมือทั้ง 2 แบบ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศูนย์พัฒนาเด็กคลองหนึ่ง ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี แล้วคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงโดยใช้สูตรการวัดความเที่ยงโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนของฮอยท์ (Hoyt's Reliability) ได้ดังนี้

ก. แบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนระหว่างครูกับนักเรียนระดับปฐมวัย มีความเที่ยง 0.995

ข. แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย มีความเที่ยง

0.962

3. ลักษณะเครื่องมือ

เนื่องจากการทำวิจัยครั้งนี้ เกี่ยวข้องกับการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้แยกออกเป็น 2 แบบ มีลักษณะดังนี้ คือ

3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนระดับปฐมวัยประกอบด้วย
- หัวข้อพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ (Categories) 14 หัวข้อ เป็นหัวข้อที่แสดงรายละเอียดพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นได้พร้อมกันทั้งทางวาจา (Verbal) และท่าทาง (Non Verbal) (ยกเว้นข้อ 4 และ 14) แยกเป็นพฤติกรรมที่ครูแสดงต่อนักเรียนและพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงต่อครู ดังนี้

หัวข้อที่ 1 - 7 เป็นพฤติกรรมที่ครูแสดงต่อนักเรียน

หัวข้อที่ 8 - 13 เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงต่อครู

หัวข้อที่ 14 เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความงีบและสับสน

ความงีบ หมายถึง การหยุด หรือการงีบที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งขณะกำลังทำการสังเกต

ความสับสน หมายถึง การที่ผู้บันทึกเกิดความลังเล ไม่แน่ใจ ในการตัดสินใจว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในขณะนั้นควรเป็นประเภทใดแบบ

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นทั้งหมดสรุปให้เห็นได้ ดังนี้

แบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนระดับปฐมวัย

<p>ครูแสดงต่อนักเรียน ทั้งกายทาทางและวาจา (ยกเว้นข้อ 4 คำถาม)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูยอมรับความรู้สึกและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนและ/หรือยอมรับบรรยากาศห้องเรียนทั้งทางบวกและทางลบ โดยไม่แสดงการยกย่อง ชมเชย หรือตำหนิ 2. ครูยกย่องชมเชยนักเรียน 3. ครูยอมรับความคิดเห็นและ/หรือนำความคิดเห็นของนักเรียนไปใช้ 4. ครูถามคำถาม 5. ครูบรรยาย อธิบาย สรุปลงเรื่อง สำนึก อบรมแนะนำ 6. ครูใช้คำสั่งทั้งทางตรงและทางอ้อม 7. ครูตำหนิ ฐ วิจารณ์ ลงโทษ
<p>นักเรียนแสดงต่อครู ทั้งกายทาทางและวาจา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 8. นักเรียนแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อครู 9. นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่ตอบสนองต่อครูหรือตอบสนองในทางลบ 10. นักเรียนพูดหรือแสดง ความคิดริเริ่ม 11. นักเรียนแสดงพฤติกรรมร้องไห้ ร้องขอ ขออนุญาต กลาวโทษ ในเรื่องที่เกี่ยวกับตนเอง 12. นักเรียนแสดงพฤติกรรม ร้องไห้ ร้องขอ ขออนุญาต กลาวโทษในเรื่องที่เกี่ยวกับผู้อื่น 13. นักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อครู
	<ol style="list-style-type: none"> 14. เงียบ หรือ สับสน

- หัวข้อแต่ละหัวข้อย่อยและรหัสประจำข้อแยกตามลักษณะการเกิดของ
ปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพและวาทะ รวมทั้งสิ้น 42 รหัส แยกออกเป็น

ก) รหัสที่จับบทพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งกายภาพและวาทะพร้อมกัน
ใช้ตัวเลขจำนวนเต็ม

ข) รหัสที่จับบทพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการแสดงออกทางวาทะเพียง
อย่างเดียว ใช้รหัสลงท้ายด้วย .1

ค) รหัสที่จับบทพฤติกรรมที่เกิดจากการแสดงออกกายภาพเพียง
อย่างเดียว ใช้รหัสลงท้ายด้วย .2

ยกเว้น หัวข้อที่ 4 พฤติกรรมครุฑถามคำถาม แยกออกเป็น 4 ซอยย่อย ตามประเภทของคำถาม
คือ

4.1 คำถามที่จำกัดคำตอบ

4.2 คำถามที่ถามความทองการ

4.3 คำถามที่ทองการให้นักเรียนวิเคราะห์และ/หรือแสดงความคิดเห็นเริ่ม

หัวข้อที่ 14 แยกออกเป็น 2 ซอยย่อยคือ

14.1 เจียงบ

14.2 สืบค้น

นอกจากนี้แต่ละหัวข้อยังมีหัวข้ออย่างพฤติกรรมซบง และสถานการณ์ที่เกิดพฤติกรรมนั้นๆ
ด้วย ยังมีรายละเอียดในภาคผนวก ข.

3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย ประกอบด้วยราย
ละเอียดหัวข้อพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน 26 หัวข้อ ดังนี้

พฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย

1. แแบ่งปันของให้เพื่อน
2. ช่วยผู้อื่นทำงานหรือเล่น
3. ปลอมโยนควายคำพูดหรือท่าทาง
4. สั่ง บอก แนะนำ
5. พูคนำ และ/หรือทำนำ แล้วเพื่อนร่วมมือ หรือทำตาม พุคชักชวน
6. เก็บของเมื่อเลิกเล่นแล้ว
7. พุคและ/หรือทำทนายอมรับในความผิดที่ตนกระทำ
8. ชมเชยเพื่อน
9. ทำตามที่เพื่อนเสนอ
10. ทำเลียนแบบ
11. วากลาว ชมขู กอกวนผู้อื่น
12. ทำร้ายร่างกายตนเองหรือผู้อื่น
13. เอาของเพื่อนมาทำหรือใช้โดยเพื่อนไม่อนุญาต กาวกายสิทธิผู้อื่น
14. ทำลายสิ่งของ (ทำให้ของเสียหาย)
15. คิกัน ทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน
16. โต้เถียงกัน ฉากัน
17. แย่งของกัน
18. พุคหาพนัน พุคโอดวัก
19. ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
20. พุคหรือแสดกงทาทางลอดผู้อื่น ยิมหรือหัวเราะ (ลอลเลียน)
21. ยักถอดของทุกอย่างเป็นของตน หวงของ
22. ไม่ยอมให้เพื่อนวิ่งแก ยอมเมื่อเพื่อนกาวกาย
23. เล่นกับเพื่อน คุยกับเพื่อน
24. ขอยืมสิ่งของเพื่อน
25. ปฏิเสธขอเสนอหรือการกระทำของเพื่อน
26. ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน

4. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แยกออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ

กลุ่มที่ 1 โดแกกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมปฏิบัติสัมพันธ์ คือครูทุกคนที่มีพฤติกรรมปฏิบัติสัมพันธ์กับนักเรียนปฐมวัยขณะที่กำลังทำการสังเกตและบันทึก และนักเรียนระดับปฐมวัยในห้องเรียนที่ทำการสังเกตจำนวน 24 ห้องเรียน จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร 24 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน แยกเป็นโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนเทศบาลในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้และภาคอีสาน จำนวน 16 โรงเรียน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรใช้การสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก เป็นไปตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) สุ่มตัวอย่างเขตการศึกษาทุกภาคภูมิภาคละ 1 เขต โดแกดังนี้

ภาคกลาง โดแกเขต 12

ภาคอีสาน โดแกเขต 10

ภาคเหนือ โดแกเขต 6

ภาคใต้ โดแกเขต 2

2) สุ่มตัวอย่างจังหวัดในเขตการศึกษาที่สุ่มตัวอย่างไว้แล้วในข้อ 1) เขตการศึกษาละ 1 จังหวัด โดแกดังนี้

เขต 12 โดแก จังหวัดะเชิงเทรา

เขต 10 โดแก จังหวัดกาฬสินธุ์

เขต 6 โดแก จังหวัดสิงห์บุรี

เขต 2 โดแก จังหวัดปัตตานี

3) สุ่มตัวอย่างโรงเรียนในจังหวัดที่สุ่มตัวอย่างไว้แล้วในข้อ 2) เป็นโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 16 โรงเรียน และโรงเรียนเทศบาลจำนวน 8 โรงเรียน แต่เนื่องจากไม่สามารถ

สุ่มตัวอย่างโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยควยสาเหตุบางประการ จึงทำการสุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดมหาสารคามแทนจำนวน 2 โรงเรียนรายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง
ประชากรได้แสดงไว้ในตารางที่ 1

4) สุ่มตัวอย่างห้องเรียนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรที่สุ่มตัวอย่าง
ไว้แล้วในข้อ 3) โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน

กลุ่มที่ 2 ได้แยกกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางสังคมของ
นักเรียน เป็นนักเรียนระดับปฐมวัยอยู่ในห้องเรียนชั้นเด็กเล็กซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้
ในการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 4 - 6 ปี
โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรห้องละ 10 คน รวมจำนวนนักเรียนระดับปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรทั้งสิ้น 240 คน

ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างประชากรแบ่งตามภาค
เขตการศึกษา จังหวัด และประเภทโรงเรียน

ภาค	เขตการศึกษา	จังหวัด	ร.ร.ประถมศึกษา(องค์การฯ)	ร.ร.เทศบาล
กลาง	12	ฉะเชิงเทรา	1. ร.ร.ชุมชนวัดคอนทอง(สุวรรณศรีศึกษาลัย) อ.เมือง ฯ 2. ร.ร.วัดสนามจันทร์ ต.บ้านโพธิ์ อ. บ้านโพธิ์ 3. ร.ร.วัดใหม่บางคลา ฯ ต. บางสนม.อ. บางคลา 4. ร.ร.วัดหนองเค็ด ต. ทาดาน อ. พนมสารคาม	1. ร.ร.เทศบาล 1 ต. บางคลา อ.บางคลา 2. ร.ร.เทศบาลแหลมใหญ่(คุสิศสุนทร) อ.เมือง ฯ
อีสาน	10	กาฬสินธุ์	1. ร.ร.โพนทองวิทยาคม ต. เหนือ อ. เมืองฯ 2. ร.ร.บ้านสี่แยกสมเด็จ ต. สมเด็จ อ.สมเด็จ 3. ร.ร.โพนศิลป์ไกรฤกษ์ราษฎร์อำนวยการ นาย ต. ภูสิงห์ อ.สหัสขันธ์ 4. ร.ร.พัฒนราษฎร์บำรุง ต. กมลาไสย อ. กมลาไสย	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาค	เขตการศึกษา	จังหวัด	ร.ร.ประถมศึกษา(องค์การฯ)	ร.ร.เทศบาล
อีสาน	10	มหาสารคาม		1. ร.ร.บูรพาพิทยาคาร อ. เมืองฯ 2. ร.ร.สามัคคีวิทยา อ. เมือง ฯ
เหนือ	6	สิงห์บุรี	1. ร.ร.วัดกำแพง ต. ทางาม อ. อินทร์บุรี 2. ร.ร.โคขุน ต. บ้านหม้อ อ. พรหมบุรี 3. ร.ร.วัดศรีสำราญ ต. น้ำตาล อ. อินทร์บุรี 4. ร.ร.วัดโพธิ์รัตนาราม ต. เข็งกลัก อ. บางระจัน	1. ร.ร.เทศบาล 1 (วัดโพธิ์แก้วพูน) ต.บางพุทรา อ. เมือง ฯ 2. ร.ร.เทศบาล 2 (วัดเสถียรวัฒนศิษฐ์) เทศบาลเมืองสิงห์บุรี
ใต้	2	ปัตตานี	1. ร.ร.ชุมชนวัดป่าสวย ต. แผลน อ. โกลโพนธ์ 2. ร.ร.บ้านปะกาลือสง ต. ทุยง อ. หนองจิก 3. ร.ร.บ้านสามัน ต. สามัน อ. ยะหริ่ง 4. ร.ร.บ้านคลองขวาง ต. มะกรุก อ. โกลโพนธ์	1. ร.ร.เทศบาลบ้านป่า ตาคิมอ ต. ตะลุง อ. สายบุรี 2. ร.ร.เทศบาลกาหยอ ต. ตะลุง อ. สายบุรี

5. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 5.1 จัดตารางวัน เดือน และช่วงเวลาในการสังเกตของโรงเรียนแต่ละแห่ง
- 5.2 ส่งหนังสือแจ้งล่วงหน้าไปยังกระทรวง กรม เจ้าสังกัด ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ นายกเทศมนตรี และอาจารย์ใหญ่แต่ละโรงเรียน เพื่อให้ทราบวันและเวลาที่จะไปเก็บข้อมูล
- 5.3 คณะผู้วิจัยเข้าพบ เจ้าสังกัดในจังหวัด อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอน คามล่ากับ เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บข้อมูล
- 5.4 คณะผู้วิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนลงในแบบบันทึกห้องเรียนละ 5 วันๆละ 40 นาที โดยแบ่งการบันทึกเป็น 2 ครั้งๆละ 20 นาที รวมเวลาที่สังเกตและบันทึกห้องเรียนละ 200 นาที
- 5.5 คณะผู้วิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนที่ใกล้ชิดตัวอย่างไว้อย่างไรในช่วงเวลาที่ไม่มีกรบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ โดยบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมทางสังคม ใช้เวลาในการสังเกตและบันทึกคนละ 5 วันๆละ 10 นาที แบ่งการบันทึกเป็น 2 ครั้งๆละ 5 นาที รวมเวลาห้องเรียนละ 500 นาที

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 6.1 หาความถี่ของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนระดับปฐมวัยแต่ละห้องเรียน
- 6.2 หาความถี่ของพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัยแต่ละห้องเรียน
- 6.3 คำนวณโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package of Social Sciences) ดังนี้
- 6.3.1 หาค่าเฉลี่ยของความถี่พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและความถี่เฉลี่ยของพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย

6.3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและความถี่ของพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัยโดย Subprogram ANOVA (Analysis of Variance)

6.3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนกับพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนระดับปฐมวัยโดย Subprogram Crosstabulation จากการทดสอบความน่าจะเป็นโดยการหาค่า Contingency Coefficient